

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 120 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 60 „		
Un număr . . . . . 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei.		

Profesie și apostolat.

În zilele de azi, atât de nesigure, când credința este bătută de atâtea vânturi ale nebuniei, păstorul de suflete trebuie să aibă mai multe griji și mai puține bucurii. Căci lumea noastră din ce în ce stă tot mai departe de poruncile Celui ce a creat cu înțelepciune cerul și pământul; ea se înstrăinează mereu de ceea ce însemnează creștinism și adevăr etern și se frământă cu mintea să deslege rosturile vieții prin puterile mărginite ale omului vremelnic și nu prin doctrina lui Hristos.

Pentru ridicarea moralității și întărirea încrederii într'un viitor mai bun, pe care cu prisosință îl merită acest popor cu o credință nesdruncinată în Dumnezeu și cu pronunțat bun simț, preotul nu are voie să-și transforme cariera în profesie, care să-i asigure ușor traiul vieții, ci el trebuie să-și înțeleagă adânc misiunea sa. Azi li-se cere o activitate mai vie, mai intensă de păstorire și îndrumare la bună înțelegere a credincioșilor din parohii; li se cere să depună un suprem efort pentru a risipi orișice discordie și rea înțelegere, ca'n acest mod să întărească viața religioasă-morală a enoriașilor, pregătindu-i astfel la orișice atac fie exterior, fie interior. A venit timpul însă ca și intelectualul să înceteze a-se singulariza îngâmfat și desinteresat de viața poporului. Păturile largi ale intelectualității istorice trebuie să se contopească cu poporul, cu oamenii de fie care zi, să intre în desimea vieții naționale, abea atunci se va schimba caracterul separatist al intelectualității și se va șterge opoziția ei cu poporul de rând, când ea ca intelectualitate va deveni centru spiritual al poporului iar individualitățile lui alese, eflorescența lui spirituală nu va mai fi un simplu cerc de oameni izolați, ci un cerc

de oameni profund creștini și frați adevărați. Credința strămoșilor, să devie din nou și cu adevărat mântuitoarea sufletelor noastre rătăcite, să devie iarăși sprijinul de toate zilele al poporului nostru; trebuie să depășească zidurile bisericilor (și ele goale!) zidite de om și să pătrundă iarăși și să cucerească, începând dela cele mai umile case dela țară, până la cele mai trufașe palate dela orașe.

Căci cu multă înțelepciune constată Berdiaev aceasta zicând: „Eu stau ferm pe punctul de vedere că ori și ce criză serioasă apare ca o suprafață, ca un fenomen derivat, rădăcinile ei însă zac în adâncul spiritual și misterios al existenței, deaceia și eșirea din criză e legată cu renașterea acestor adâncuri”. Da, și mult adevăr a grăit, căci în primul rând o transformare a ideologiei intelectualilor e o necesitate arzătoare în îndrumarea vieții sociale spre luminișul senin, pe care l-au acoperit norii plumburii ai unei greșite concepții de viață, lipsită de înțelegerea rostului ei adevărat.

Biserica este astăzi singurul loc de refugiu, unde n'a pătruns nebunia vremii și tocmai pentru aceea sunt ele goale! Dar statul, dacă e conștient de menirea lui, să nu ne lase niciodată târât de ideologia oamenilor bolnavi sau interesați, trebuie să înțeleagă că biserica este stâlpul de razim cel mai solid, care îi aduce aportul cel mai de temelie pentru menținerea lui și este la rândul său organizația cu pretențiunile cele mai mici pentru serviciile ce i-le aduce.

Sufletele noastre așteaptă ca la rândul lor toți slujitorii bisericii să se transforme în elemente active, desmițând acuzația ce li-se aduce cam adeseori, de-a fi niște simpli exponenți parazitari ai unei doctrine care a strălucit cândva, punând bazele culturii și civilizației

moderne, care însă acum se află în plin proces de destrămare și de descompunere.

Noi nu putem crede că aceia cărora nu li este permis să facă profesie din cariera lor ci bine știut — apostolat, — să nu zidească cu râvnă și înțelepciune la cetatea lui Dumnezeu, atunci când cetatea lumii se clatină, din pricina erorilor de tot felul, cari au adus deviațiuni în toate așezămintele și instituțiile ei. Preotul să coboare deci de pe amvon și înfruntând cu vitejie toate greutățile de cari a fost năpăstuit în ultimul timp, ducându-și acum din greu traiul vieții, — să intre iarăși în arena luptelor indivizilor, să-și plece urechea, să le asculte durerile, să le aline, să-i îmbărbăteze, să-i sfătuiască și să-i conducă astfel din nou pe toți la Hristos!

Petru Toma lic. în teol.

Colaborare.

In preocupările noastre de promovare a nivelului cultural atât al preoților cât și al credincioșilor de pe sate, am accentuat totdeauna mijlocul potrivit al colaborării dintre cei doi factori, preotul și învățătorul satelor. Se știe că oriunde este colaborare armonică, progresul se ivește ca o binecuvântare a lui Dumnezeu.

Conferințele învățătoresți duc la bune rezultate, punând totodată în mișcare pe preoți, cari nu pot privi cu aeră absente, de străini, aceste conveniri cu scopuri bineintenționate. De aceea, atât la consiliul eparhial, cât și în sesiunea trecută a Adunării eparhiale, chestiunea aceasta a colaborării preoților cu învățătorii a luat proporții ample, găsind și ecouri nimerite între reprezentanții acestor două importante categorii de muncitori intelectuali.

Cu bucurie înregistrăm că ici-colo s'au și ivit ocazii de asemenea împreună lucrări, și bucuria ne-ar crește dacă ele s'ar generaliza. Mai jos publicăm vorbirea unui preot de-ai noștri, tratând această chestiune la un cerc învățătoresc.

Doamnelor și Domnilor,*)

Imi este dat astăzi — ceeace mă face să fiu prea fericit sufletește — să aduc din partea mea și a poporului din această comună, salutul de bunvenit Onoratei învățătorimi, care a binevoit a lua parte la Cercul Cultural de astăzi.

*) Cuvântare ținută la Cercul Cultural învățătoresc din Rusca-Montană de preotul Ștefan Bololoi de acolo.

Simt această fericire și bucurie, dându-mi seama de însemnătatea și rolul ce îl are învățătorimea în educarea poporului și de jertfa cea mare ce o depune pentru realizarea acestui scop, precum și de faptul că *misiunea învățătorimii este foarte asemănătoare, este chiar soră cu misiunea noastră a preoțimii*. Căci scopul suprem pe care îl urmărește învățătorul prin educație, este *de a forma în elev o voință constantă și consecventă în bine de a forma un caracter moral și religios*, deci tocmai ceea ce Biserica voește să desăvârșească, ca odată formate aceste caractere, să ajungem la alt scop, la fericirea în lumea aceasta, la fericirea vremelnică, urmărită mai mult de școală și la fericirea vecinică a poporului, urmărită în mai mare măsură de Biserică. Deci prin școală și Biserică, la fericirea vremelnică și vecinică.

Iată dar legătura cea mare ce există în privința scopului ce-l urmăresc, adevărat mântuirea și fericirea poporului. Și tocmai în aceasta constă sublimitatea acestor două apostolate, căci nu este altă funcție mai frumoasă și mai sublimă, prin care omul să se poată pună atât de desăvârșit în serviciul binelui poporului și al națiunii.

În urmărirea binelui general al poporului, sunt incontestabile jertfele aduse de învățătorime pe altarul culturii naționale. Cu adevărat îndeplinesc una din poruncile Mântuitorului, care a zis către Sfinții Apostoli: „Voi sunteți lumina lumii... așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru, care este în ceriuri” (Matei 5, 14-16).

Iar eu Vă zic vouă, iubiți învățători „voi sunteți lumina poporului, cari vă străduiți ca să dați lumină din lumina sufletului vostru, aceluia cari vor forma societatea de mâne”.

Viitorul, soarta poporului, destinele țării sunt încredințate în mâinile învățătorimii, căci totul depinde de cum își vor îndeplini datoria față de aceia, al căror viitor le este încredințat. Suntem convinși că învățătorimea își va face întotdeauna datoria. Învățătorimea și-a făcut datoria și a fost la înălțimea chemării sale chiar și în cele mai vitrege timpuri ale secolului nostru, când învățătorul — prin mijloc de grele împrejurări — n'a încetat de a radia lumina cea binefăcătoare a culturii.

Este cunoscut de toți că învățătorul este primul și cel mai important factor de contribuție la educarea poporului și îndeosebi a generațiilor viitoare, este cel care face înce-

putul și pune baza educației, care după cum am spus, constă în formarea de caractere morale și religioase, pentru ca apoi să încredințeze Bisericii continuarea acestei opere.

Pentru realizarea acestui ideal și pentru binele general, care trebuie să fie în afară de sfera oricărei patimi omenești și pentru desăvârșirea fericirii poporului român, doresc din suflet deplină armonie, colaborare și iubire între școală și biserică.

Iar învățătorilor, pentru realizarea scopului urmărit, le invoc Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh. Amin.

„Vai mie, de nu voi propovădui“.

„Că de vestesc evangelia, n'am cuvânt de laudă, întru cât poruncă mare stă deasupra mea. Vai mie de nu voi propovădui“ (I. Cor. 9, 16).

Iată ce scria odinioară sfântul apostol Pavel Corintenilor în prima sa epistolă adresată acestora.

Și când sfântul apostol Pavel scria acestea, desigur că el era convins, că datorința sfântă are — ca slujitor al Domnului — să propovăduiască evangelia Sa. Altcum, care ar fi fost menirea sa, rostul său, în viața lui pământească?

Ei bine, dacă aceasta era convingerea sfântului Pavel, dacă el se temea așa cum s'a temut, de răspunderea ce avea să vie, la caz că nu-și va îndeplini cu conștiinciozitate, cu demnitate, cu perseverență, îndatoririle sale de apostol, care poate fi convingerea noastră, a celor de azi, cari suntem tot slujitori, apostoli ai lui Hristos?

Este așa de firesc, că noi la fel, nu putem avea altă convingere, că și noi trebuie să nu uităm că poruncă mare avem, să propovăduim pe Domnul, să-I vestim evangelia. Altcum, *vai nouă!*

Și cu toate acestea, Mântuitorul lumii, Hristos Domnul, astăzi este foarte puțin propovăduit.

Nu ne gândim să acuzăm pe cineva, dar aceasta este realitatea și credem că la rândul-ne, nu vom fi acuzați pentru o asemenea constatare, pe care au avut posibilitatea și o au, să o facă și alții.

Pentru o ilustrare a celor afirmate, aducem un exemplu, din sutele, din miile de exemple cari se pot aduce.

...Acum câțiva ani, întâmplător am fost martorul unei discuții dintre o bătrână mamă

și fiul ei, om și el destul de înaintat în vârstă, deci om în toată firea.

...Era o zi de Duminecă. În casa în care a avut loc discuția de care amintesc, era pusă masa, dar cei ai casei nu puteau să se apuce de mâncare, pentru că nu sosise încă dela biserică bătrâna, care regulat se ducea la toate serviciile divine încă din tinerețea ei. Însfârșit, sosește și bătrâna. Nora pune mâncarea pe masă și Jupă ce toți își fac sfânta cruce, încep să mănânce. În timpul mesei, între alte discuții, fiul se gândi să pună o întrebare mamei sale, căreia îi zise: „Mamă, astăzi la sfânta biserică ce v'a spus părintele din sfânta evanghelie?“ ... Surprinsă de întrebare, neștiind ce să răspundă și pentru a nu se face de răs, bătrâna mamă dusă pe gânduri s'a lăsat și de mâncare și își forță memoria spre a-și reaminti cece cetise părintele din sfânta evanghelie. Zadarnice însă i-au fost toate sforțările, n'a putut răspunde fiului ei decât că „părintele a spus foarte frumos la evanghelie“. „Frumos, dar anume ce a spus frumos părintele?“ ... Fiul n'a putut, — mai bine făcea de putea — să tacă, și în continuare, a spus mamei sale: „În zadar te duci mamă la sfânta biserică, dacă tu nu te alegi decât cu ceea ce părintele a spus frumos la evanghelie...“

...Par'că văd și acum chipul amărât al bătrânei mame, sare s'a ridicat dela masă, pentru că n'a putut să mai mănânce. În sufletul ei simplu dar curat, iubitor de Hristos, și ei strecurase fără să vrea, fără să-și dea seama, o îndoială chinuitoare. Se gândea și ea, că într'adevăr, la ce fusese regulat, o viață întreagă, la sfânta biserică, *când se alesese cu așa puțin, când ea știa așa de puțin din cece cetise atâția ani părintele la evanghelie?*

...Un suflet după ce o viață întreagă cercetase regulat sfânta biserică, ajunsese la asemenea întrebări chinuitoare, cărora nu le putea da răspuns liniștitor pentru el.

Și cum părintele o viață întreagă slujind sfântului altar, *n'a explicat decât de foarte rare ori evangelia*, pe care o cânta când mai grăbit — după împrejurări — când mai târăganat, când mai pe nas, când din gât, când mai sus, când mai jos; era așa de firesc, ca bătrâna să nu știe prea multe din învățăturile Mântuitorului. Și de ar fi fost singura care să fi ajuns, ca după o viață întreagă de cercetare a sfintei biserici, să nu știe mai nimic din învățăturile Domnului. ...Mai erau mulți, foarte mulți, ca să nu zicem toți.

Aceasta era situația, realitatea, în parohia în care s'au întâmplat cele de mai sus. Și de

ar fi singura parohie în felul ei, dar — să recunoaştem — sunt atâtea.

...Că nu sunt inventate cele de mai sus, ci întâmplare martor fiind eu însumi la cele discutate într'o familie creştină, martor îmi este cel căruia îi servesc.

Iar ca slujitor al sfântului altar, am ajuns şi eu la o convingere. Anume, *credinţa mea este că prin oficierea serviciilor divine, — oricât de frumos am rosti ecteniile şi am cânta evangelia; ori cari ne-ar fi figurile de canto; oricât de mult am urca sau coborî vocea când servim; prea puţin facem din ceace trebuie să facem ca slujitori ai Domnului. Poporul, credincioşii, dacă nu-i explicăm evangelia, sau nu-i vorbim şi despre celelalte învăţături ale Mântuitorului, se va întoarce spre casă dela sfânta biserică tot aşa de setos după adevărul divin, ca şi cum venise.* Mai mult, îndrăznim să afirmăm că nepredicând, slujitorul altarului nu poate, nu este îndreptăţit să afirme *că propovăduieşte pe Domnul.* Numai prin rostirea ecteniilor şi *cetirea* sfintei evanghelii — care în felul acesta, de cei mai mulţi credincioşi rămâne neînţeleasă, rămâne un mister — nu putem spune că stăm în slujba apostolatului.

Apoi indiferentismul religios — caracteristic psihozei postbelice — pe de o parte şi sectarismul pe de altă parte, ar fi timpul să determine o mişcare generală de regenerare duhovnicească a bisericii noastre ortodoxe, unica păstrătoare de credinţă nealterată, singura mântuitoare de cugete. Ori convingerea noastră este, că pentru a putea regenera viaţa noastră duhovnicească, în primul rând **trebuie să se predice mai mult.** Şi pentruca mişcarea de regenerare duhovnicească a obştei dreptcredincioase să rămână vie, nu literă moartă pe hârtie, trebuie să pornească dela noi cei de jos, să nu aşteptăm să pornească de sus, dela superiorii noştri.

Ar fi timpul — exigenţele vieţii de azi cer — ca cuvintele sfântului apostol Pavel să stea mereu înaintea ochilor noştri. El a ştiut ce zice şi de ce zice, atunci când a zis: „*Vaie mie de nu voi propovădui*“. Şi repetăm, convingerea noastră este că rostirea ecteniilor şi *cetirea* evangheliei numai, nu pot fi considerate propovăduire.

Să nu se uite apoi nici aceea, că sfântul apostol Pavel scria odinioară Corintenilor, că predicând nu face aceasta pentru cuvânt de laudă, că pentru aceasta nu aşteaptă laudă, că nu-şi poate aroga nici un merit, că el predică pentrucă poruncă mare stă deasupra lui să vestească evangelia, să propovăduiască pe Domnul.

Noi şi Rusia.

Între succesele diplomatului profesor universitar Nicolae Titulescu, astăzi ministru de externe, cea mai recentă este luarea (nu reluarea) relaţiunilor diplomatice cu Sovietele ruseşti. Evenimentul acesta — în cercurile diplomatice ca şi în presă sau în opinia publică — se admiră mai mult decât se comentează; şi nu ne priveşte dacă pe drept sau pe nedrept.

Coborârea în arenă a „colosului“ dela Răsărit, complăcut până acum într'un fel de aureolă mistică şi legendară, micşorează de bună seamă gradul de temere, a unei opinii cu sensibilitate de seismograf. Va readuce cu aceeaşi vertiginioasă venire la realitate şi nebulositatea din care s'a alimentat fantezia scriitorilor de profesie şi a tuturor traficantilor de senzaţii. Toate acestea însă nu trag în cumpăna unei ambiante diplomatice, anesteziată de plaga tuturor crizelor economice şi financiare; vom avea de-acum perspective de orientări economice spre răsărit; Ruşii vor cumpăra dela noi sare, vor da de lucru vâslaşilor noştri pe Nistru — şi ne vor scuti de dumping.

S'ar părea că într'adevăr un rai ni se deschide nouă, nemernici muritori, astăzi... într'atât se elogiază evenimentul la ordinea zilei. Şi totuşi, un reveriment se produce undeva într'un răsărit şi mai îndepărtat, menit să smulgă, unul câte unul, laurii presupusei biruinţe.

E vorba de mesagiul pe care afirmativ Roosevelt, preşedintele Statelor-Unite americane l-ar fi adresat Rusiei, cerând ca ea să respecte libertatea conştiinţei supuşilor săi. O bombă, în mijloc de ospăţ.

Cum adecă, numai Statele-Unite ale mecanizatei Americi se gândesc la valoarea celui mai mare bun din lume, din care noi europenii facem titlu de merit şi nobleţe? Să vină aceasta ţară peste capul Continentului nostru — fălfăind drapelul celei mai frumoase dintre iluziile vieţii — să-i administreze o lecţie la buchi-zarea căreia a îmbătrânit?

Da, preşedintele Roosevelt ţine seamă de acea latură a chestiunii pe care nu o sesizează nici unul dintre diplomaţii europeni. Şi cu drept

tate. Rusia care a făcut altarele scrum și din bisericile monumentale hambare pentru mărfuri, această Rusie nu avea drept la o prietenie necondiționată cu popoarele creștine. Sau conducătorii acestor state sunt oportuniști mai de grabă decât creștini? Și, hai să închidem ochii la văzul statuiei lui Iuda, nu ne sună încă în urechi țipetele nenorociților masacrați la Nistru — ca să nu ne amestecăm în treburi mai mari!?

Toate acestea reclamă o examinare mai serioasă a situației. Și impun întâi o carantină prietenului de peste noapte. Așa numai, dărîmând acea ce am adorat pentru a fi pe placul unor conjuncturi internaționale — atât de efemere — vom ajunge la aceeaș capitulare la care au ajuns capitulanții de azi.

Căci, Dumnezeu e numai „prietenul dreptilor Săi!“

Hristos către Apostoli.

„In calea cea nouă
Și spinoasă și lungă
Eu nu vă dau vouă
Nici traistă nici pungă.

Cu pâne cerească
Și apa cea vie,
Vestiți pretutindeni
A Mea împărăție.

Uita-veți părinții
Și pentru-al Meu nume
Năcazuri și scârbe
Avea-veți în lume.

Și când vă vor duce
La Domni orișunde,
Nu puneți 'nainte
Voi ce veți răspunde.

Că eu voi da vouă
Cuvânt de potrivă,
Căruia nimica
N'o sta împotrivă.

Și capului vostru
Un fir nu vor smulge,
Că roada răbdării
E sfântă și dulce“.

Apostoli de astăzi
Luați voi aminte
Chemarea sublimă
Acestor cuvinte.

Păcatele vremii
Să nu vă aplece,
Și'n marea vieții
Să nu vă innee.

Istoria țării
Ca Sfânta Scriptură
Cetiți-o și trageți
Din ea 'nvățătura:

Mărită prin jertfă —
Pe voi vă așteaptă,
Deschideți-i poarta
În calea cea dreaptă!

G. B.

Pe marginea actualității.

Suntem ofensați în mod revoltător!

de: Pr. IACOB CREȚIU.

...Cetind în ziarul „Curentul“ Nr. 2288 din 13 I. c., pe pagina întâia un articol intitulat „Congresul preoțesc“, semnat de un oarecare Dragoș Vrânceanu, n'am putut rămâne decât dureros surprins de ieșirile unui om — care scrie numai ca să scrie și el ceva.

...Era seara și mărturisesc, că luând ziarul în mână, cu gândul de a-mi destinde puțin nervii, am dat cu ochii și de un articol intitulat „Congresul preoțesc“; ca preot, n'am putut decât să mă bucur, aflând, că în sfârșit, ne mai intrunim și noi în congrese, spre a ne spune unul altuia durerile cari ne copleșesc.

Și, primul articol din ziar pe care am început îndată să-l citesc, fu cel intitulat „Congresul preoțesc“, carea începea astfel: „Congresul preoțimii din întreaga țară, care se ține în aceste zile, însemnează în sfârșit prilejul de a afla opiniile și curentele care animă această categorie de slujitori ai societății, în ce privește unele chestiuni de arzătoare actualitate? Este momentul de a auzi, în debaterile acestui congres, ce cred preoții despre tendințele acestui stat, despre educația națională și atâtea alte chestiuni de care ei nu pot fi străini fără gravă vină. Căci preoțimea nu este casta obscurantismului și a fixației spirituale. Înăuntrul postulatelor profesiei apostolice, un sbucium oarecare, o efervescentă înnoitoare, o grijă de aspirațiile tineretului, pot să aducă mari foloase“.

Până aci, n'am rămas decât mulțumit de ceea ce citiam. Nu mică și nici plăcută însă mi-a fost surprinderea, când în continuare, înțeleptul gazetar, rupând brusc cu introducerea, a început cu cele mai revoltătoare injurii cari ni se pot aduce.

Iată ce scria în continuare: „Politica și spiritul pământean de câștig mărunț, și pe atâtea locuri, frecăturile profesionale, țin însă pe preoți și prin ei biserica ortodoxă, mai ales în vechiu regat, departe de firul apei acestui stat.

Casta preoțească se dezvoltă cu toate suprafețele închise, și nici virtuțile, nici cultura, nici naționalismul nu profită de pe urma ei, cu nici o însuflețire. Profesorii, învățătorii, sunt toți în prada, — bună sau răufăcătoare, — a unei sfortări de adaptare la actualitate. Numai preoțimea românească, în formația ei oficială și în spiritul indivizilor cari o compun, a rămas în suburba vieții moderne și nu tinde decât să

rămâie acolo de teama ca aerul rece și proaspăt să nu-i atace plămânii“.

Ei bine, pus în fața unor asemenea injurii, nu putea să nu mi-se umple sufletul — cum e și foarte firesc — de legitimă indignare. Și, nu cred, ca să nu fi rămas adânc mâhnit, toți frații în Domnul, cari întâmplător vor fi citit acest articol injurios.

Este adevărat, că prin articolul acesta, sunt jigniți în primul rând frații din „vechiul regat“ — și nu știm care va fi răspunsul lor la asemenea injurii revoltătoare — dar, nu este mai puțin adevărat, că suntem atacați toți slujitorii sfântului altar strămoșesc, într'un mod așa de puțin urban.

Nu crede gazetarul de duzină care a semnat acel articol că merge prea departe atunci când are cutezanța să scrie într'un ziar de mare tiraj: „Casta preoțească se desvoltă cu toate supapele închise, și nici virtuțile, nici cultura, nici naționalismul nu profită de pe urma ei, cu nici o însuflețire“?

Când a scris acestea, s'a gândit că de pe urma cotidianelor sale expectorații, oare cu ce profită virtuțile, cultura sau naționalismul acestui neam, dacă de pe urma preoților ortodocși nu profită cu nimic?

Nu crede, că prin asemenea neîntemeiate injurii, aduce un imens, un incalculabil rău acestei sărmâne țări, pe care pretinde că o servește, în slujba căreia pretinde că stă prin scrisul său?

Nu crede, că prin asemenea condamnabile injurii, comite o crimă, față de o țară și așa năpădită de atâtea nevoi; că n'ar mai trebui și el să otrăvească, puținele suflete, cari au mai rămas neatinse de otrava unui politicianism rău înțeles?

De ce nu s'a gândit înainte se a scrie ceace a scris, un moment măcar, că unde ar ajunge acest neam, dacă îi vom răpi și bruma de credință ce i-a mai rămas în dreptatea vieții ce începe dincolo de mormânt și pe care preoții așa cum sunt ei, barem o propovăduesc?

Vom fi având și noi preoții scăderile noastre, căci oameni suntem și noi, dar cu toate scăderile inerente ființei noastre umane, să nu se uite, că sufletul neamului, țara aceasta, în decursul furtunoaselor veacuri de existență, la umbra crucii ortodoxe, sub aripile ocrotitoare ale bisericii s'a plămădit și consolidat.

Și tocmai preoții, și chiar cei ortodocși își au și ei partea lor de merit la făurirea României-Mari. Mai ales cei dincoaci de Carpați, câți n'au murit sârmanii cu moarte de martir pentru idealul național?

Acesta fiind adevărul, este revoltător, să ni se aducă asemenea injurii, de către un gazetar de duzină, de către un cugetător de răspântii de drumuri, de pe urma căruia neamul și țara aceasta nu profită cu nimic.

Mai mult, după ce sufletul neamului și așa este destul de otrăvit de condamnabilele lupte politicianiste, zilnic mai este otrăvit și prin scrisul unor asemenea oameni, cari neavând, neștiind ce să mai scrie, scriu numai ca să scrie și ei ceva, fiindcă neavând altă meserie, altă ocupație din care să trăiască, trebuie să scrie. *Să scrie, dar atunci să nu aducă injurii neîntemeiate unor oameni cari își fac pe deplin datoria, în comparație cu alții.*

Ar fi timpul să se termine odată cu asemenea injurii la adresa noastră; ar fi timpul să tragem la răspundere pe toți calomniatorii cari consecvent nesocotesc marile servicii pe cari le aducem neamului zilnic, ca slujitori ai altarului străbun.

Dar, pentru a-i putea trage la răspundere pentru a ne putea revendica și noi drepturile atât de mult nesocotite în anii din urmă, prin atâtea sacrificii ce ni-s'au impus, pe nedrept; — trebuie să ne organizăm, să ne adunăm în cât mai dese congrese și să protestăm, cu toții, împotriva tuturor calomniilor și nedreptăților.

Altcum, strigătele de revoltă ale unora numai, vor rămâne fără ecou, vor rămâne: „*Vox clamatoris frustra in deserto!*“

Câteva precizări.

A sta de vorbă cu oricare din filialele Romei, e adevărat, însemnează a face „teoria chibritului“. Asta o recunoaște toată lumea. Deși când e vorba de frații noștri, uniți cu Roma acum două sute și ceva de ani (*deci cevaș mai încoace dela schisma cea mare, iubite domnule Iobagu*) ne-ar plăcea să ne întâlnim de-o pildă la o teorie a adevărului și nu la „teoria chibritului“.

Să-i lăsăm însă inventatorului dulcea iluzie a originalității și să trecem la un teren mai deschis. Și s'o luăm dela început.

Cu toată profunzimea sa, domnul arătat mai sus pare-se a cunoaște mai ușor treptele formale decât tehnica publicității. Căci pentru oricine are numai puțină rutină a scrisului, articolele nesemnate sunt articole redacționale, deci ale redactorului foi respective. Fără logică, fără plan, fără sistem? Dar atunci intuitiv așa cum promite a fi domnul I. R. Iobagu, autorul articolului „ipocrizie goală goluță“ din „Sionul românesc“, cu arsenalul de arguții în cărcă, le

putea lua pe rând, așa cum le înșiră, Habsburgi, uniație, Soviete, Kollonich cu sbirii lui, și ne-ar fi scos din impas.

Cheia de boltă pare a fi alta. Autorul jonglează mai mult cu ironia ușoară și „goală-goluță” decât cu aparat critic, obiectiv și științific. Și iată, ca să fim pe placul d-sale, vom proceda intuitiv, poate ne va înțelege mai ușor, și întrucât mai are încă de spus, îi vom asculta cu răbdare.

Intâi cu inconsecvența noastră în cele două afirmații. 1. Că adevărul este neatârnat de considerații de ordin cantitativ sau calitativ, cu alte cuvinte: pot fi biserică deși am puțini credincioși și pot fi sectă cu un număr mare de aderenți. Nu-i așa? Și 2. că în România credincioșii aparținând bisericii noastre sunt incomparabil mai mulți decât aderenții altor confesiuni sau secte; unde-i neadevărul sau inconsecvența?

Acum cu talmeș-balmeșul de nume: uniație-Habsburgi-Kollonich și sbirii lui, iată ce-i. În economia mântuirii catolicești (nespus de dureroasă pentru ce-i cu simț românesc ortodox) să fim sinceri, au un rol de căpetenie aceste nume. Căci, înainte de toate, nu grija mântuirii neamului valah a fost grija papilor — seducători ai fraților noștri — cari astăzi îi țin isonul. Habsburgii încă se întitulau „Sfințiile lor Majestăți apostolice” — și cine ar putea spune astăzi că mâna pe inimă, că politica lor religioasă ar fi covârșit pe cea a imperialismului teritorial? „Kollonich și sbirii lui” au fost apostoli de încreștinare catolică pentru nenorociții noștri frați cari se silesc să uite dramele sufletești trăite de străbunii lor și ai noștri acum două veacuri și ceva. Pentru epigoni, Kollonich e șters din memorie. Și cu el se uită o istorie lungă și sbuciumată pentru a face loc unui proces dureros și fratricid.

Ortodoxia e totașa de uitată, ba chiar necunoscută pentru frații crescuți în leagănul nostru. Ea se mărginește la eterna poveste cu „sârbii, grecii, bulgarii”, cari dacă s'ar papistăși, s'ar chema *să-ârbii, gre ecii, bulga-arii* și ar fi frați cu latinii noștrii, cum tot latini sunt și o parte din unguri, nemți, etc. tot numai pentru că sunt catolici. Dar noi între noi ce suntem domnule Iobagu, care glorificați toate Therésele catolice și nu luați măcar știință de un Brâncoveanu, ocrotitor al creștinătății românești?

V'ați înstrăinat sufletul cu totul, și-l înveninați zi de zi numai ca să ajungeți cât mai mult sub pulpana papei, uitând că locul acela nu-l așteți de veci și pentru veci!

Am fot noi latini dintru început? Da de unde, am fost creștini nu latini (și n'am prea

prea fost enoriașii papei, — istoria d-le Iobagu — care la sinoadele ecumenice n'a fost președinte ex offo, mai ales la întâiul sinod, unde mandatarii săi au avut acelaș umil rol ca oricare alt umil episcop). Creștini cu suflet mare, așa cum suntem și azi când salutăm cu bucuria lui Hristos toate pornirile de înfrățire creștină, de care On. D-Voastră în frunte cu papa nu vreți să știți. Și nu vreți să știți de o pildă — și să-i spuneți și poporului să știe că papii au suferit și ei umiliri din partea conjuncturilor lumești nu numai biserica ortodoxă a Rusiei, au fost prizonierii francezilor la Avignon, la Savona etc.; că au avut și ei un Borgia între ei, tot așa de satanizat ca și Rasputin, călugărul rus, despre care scrie (*catolcul*) Maurice Paléologue. Nu trebuie să știm, și nici să râdem, căci se bucură satana! Sapienți sat,

ȘTIRI

O ședință memorabilă a Parlamentului român. Din prilejul înaltei vizite a d-lui Barthou, ministrul de externe francez, în România, Parlamentul român a ținut Joi în 21 Iunie a. c. o istorică ședință. Cu această ocazie s'au rostit numeroase discursuri, subliniindu-se politica noastră de pace și prietenie cu Franța. Răspunzând discursului d-lui Titulescu, d-l Barthou a accentuat în cuvinte de o supleță cu adevărat franceză, că prietenia noastră cu rădăcini organice, și de trecut istoric, este o garanție reciprocă a păcii și de respectare a tratatelor de pace. În cursul vizitei sale, ministrul francez a asistat la numeroase festivități date în onoarea d-sale. Drept omagiu d-sa, în numele guvernului republican francez, a invitat pe M. Sa Regele la Paris.

Congresul profesorilor de religie. Săptămâna aceasta s'a ținut în Târgoviște congresul profesorilor de religie. Din acest congres — în care s'au desbătut o seamă de chestiuni importante — s'a formulat o moțiune cuprinzând 11 puncte, între cari cele mai importante sunt: introducerea învățământului religios în toate școlile secundare, cu două ore săptămânal, tipărirea Sf. Scripturi cu trimiteri, oprirea oricărei serbări sau manifestații școlare cari ar împiedeca pe elevi să participe la serviciile divine etc. etc.

Alți 20 nazarineni reveniți la ortodoxie. Săptămâna trecută au fost botezați în legea noastră douăzeci de copii nazarineni în Petrovaselo. Meritul revine înainte de toate zelului păstoresc al harnicului preot Valeriu Filaret Perin de acolo, prin stăruința căruia cei în întunec au putut vedea lumina cea adevărată.

Desvelirea monumentului Ion Vidu. Astăzi au loc în Logoj frumoase solemnități din prilejul desvelirii monumentului pe care mai mulți prieteni și admiratori ai nemuritorului compozitor bănățan l-au ridicat în Logoj, leagănul inspiratei lui activități artistice.

CONCURSE.

Pe baza deciziei Venerabilului Consiliu eparhial ddto 12 Mai a. c. Nr. 821/1934 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul Nicolae Brendeu din parohia de clasa III. din Surducu-mic, protopresbiteratul Făgetului, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pe lângă următoarele emolumente :

1. Jumătate din sesiunea parohială.
2. Jumătate din venitele stolare parohiale.
3. Locuință în natură.

Alegându-l capelan va îndeplini agendele parohiale și va plăti dările pentru pământul și venitele, ce folosește.

Recurenții la acest post își vor înainta cererile de concurs prin P. On. Oficiu protopresbiteral din Făget comisiei interimare parohiale locale și se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserica din localitate pentru a-și arăta dexteritatea în cele bisericesti.

Surducu-mic din ședința comisiei interimare parohiale din 23 Mai 1934.

Comisia interimară.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresb.

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot în parohia de sub clasă Luncani, devenită vacantă prin numirea preotului Nicolae Jula de adm. paroh. în Dalci, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente :

1. Sesiunea parohială constatatoare din 32 jug.
2. Intravilanul fostei case parohiale.
3. Stola uzitată.

Viitorul preot va suporta sarcinile publice împreună cu realitățile cari formează dotațiunea sa.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs cu documentele prescise Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. rom. în Făget; iar cu prealabila încuviințare a acestui oficiu se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare bisericască.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfinția Sa Episcopul Diecezan.

2—3

Consiliul eparhial.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

AVIZ!

Primesc spre executare în culori
de ulei tot felul de lucrări de

Artă bisericască

și anume:

**Ripizi,
Steaguri,
Prăsnicare,**

Mormântul Domnului
și tot felul de obiecte bisericesti.

Prof. Cornel G. Otonoga, pictor
Caransebeș, Str. Ghețării 4.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. —
Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt,
prețuri moderate. Regiune romantică de o
frumusețe rară. — Vila stă oaspeților la dis-
poziție începând cu 1 Mai până la sfârșitul
lui Octomvrie. — Informațiuni dă :

Administrația „Vilei Doboșan“
din Băile-Erculane.